

hedsvits under Forhandlingerne her i Salen komme frem, hvorom Meningerne ere saa høist forskjelligte og deelte, og om hvilke jeg derfor vel kunde ønske og finde det ønskeligt i det Hele taget, at en Commission kunde faae Leilighed til nærmere at udtale sig. Der er blevet udtalt fra forskjellige ærede Taleres Side en Forundring over, at Ministeren i det Hele taget er gaaet ind paa at begjære Penge til den omspurgte Commission, men der er tillige fra flere andre ærede Talere — og det forekommer mig med fuld Føie — gjort opmærksom paa, at jeg efter de stedfundne Forhandlinger maatte være af den For- mening, at Folkethinget selv, ialtfald dets Fleertal, ønskede Nedsættelsen af en Commission. Et æret Medlem, som paa Grund af det af mig stillede Endringsforslag fandt Leilighed til at udtale sig om forskjellige Punkter med Hensyn til Almueffkolevæsenet, henlebede ogsaa Opmærksomheden paa det manglende Tilsyn med Almueffkolerne. Jeg kan forsaa vidt være ganske enig med det ærede Medlem; jeg troer, at der paa mange eller i alt Fald paa ikke saa Steder savnes et levende og et kraftigt Tilsyn, men naar det samme ærede Medlem meente, at der maatte oprettes særegne Embeder, da troer jeg at maatte bemærke — og det høitærede Thing vil maaskee nok give mig Medhold heri — at vi neppe behøve at oprette nye Embeder; et Tilsyn, og et levende og kraftigt Tilsyn med Almueffkolerne vil vistnok paa anden Maade kunne staffles tilveie; men under enhver Omstændighed vil dette jo ogsaa være et Spørgsmaal, der vilde komme under Forhandling i en Commission, om det høitærede Thing nu vilde bestemme sig til at bevilge de foreslaaede dertil fornødne Midler.

**Uaberg:** Det har forundret mig, hvergang der her i Folkethinget har været behandlet Sager, der vedkom Almueffkolevæsenet, at man stadig fra den Side, som helst vil betegnes som den aldeles reent folkelige, har modsat sig ethvert Forsøg paa at komme til at fremkalde Forbedringer deri, ligesom man ogsaa stadig fra den Side søger at undergrave det eneste Institut, man egentlig har til Ud-

dannelse af Almueffkolelærere, nemlig Statsseminarierne. Jeg har aldrig rigtig kunnet forstaae den Mening, der har ligget til Grund for disse Bestræbelser. Der er her idag imod det Forslag, der nu foreligger til Behandling om Nedsættelsen af en Commission til at undersøge Almueffkolevæsenet, atter reist en meget heftig Modstand af de to ærede Medlemmer for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds (Madsen) og for Odense Amts 4de Valgfreds (Sagd). Begge disse to ærede Medlemmer have meent, at en saadan Commission var aldeles unødvendig, og at der ikke var Noget for den at bestille, uagtet de dog begge have paavist meget væsentlige Mangler, som efter deres Mening klæbede ved det nuværende Almueffkolevæsen, og uagtet det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds henpegede paa, at der her i Thinget vistnok var Medlemmer, der kunde udarbejde de Forslag, som vare nødvendige i denne Henseende. Det troer jeg nu bestemt at maatte modsiges. Jeg troer, at skal der skee Noget til Forbedring af Almueffkolevæsenet, maa Forslag dertil aabenbart udgaae fra Regjeringen, og det af den simple Grund, at man her i Thinget er af saa høist forskjelligte Meninger om, hvorledes det bør skee, og kan Regjeringen ikke samle et Fleertal om et Forslag til Forbedring, vil det være vanskeligt at opnaae Noget i den Henseende. Jeg kan forstaae, at de, der ikke personlig ere interesserede i Almueffkolevæsenet, de, der ikke kunne drage nogen Nytte deraf, men desuagtet maae være med til at bære en stor Deel af Byrden derved, ikke kunne have syn- derlig Lyst til at fremkalde Reformier eller Forandringer deri, men jeg kan derimod ikke forstaae, at de, som selv personlig tilhøre eller som mene nærmest at repræsentere denne Deel af Befolkningen, som maa være stærkt interesserede deri, kunne modsætte sig enhver Forandring paa dette Gebeet; thi jeg antager dog, at de maae erkjende, hvor nødvendig Op- lysning er. Jeg antager, at de maae have bragt i Erfaring, hvor let den uvidende Be- folkning er at lede og forlede, og at den eneste sikke Modvægt mod Agitationen er Op- lysning. Det blev allerede erkjendt i Aaret 1848, da den frte Forfatning blev indført,